

PARTI-LES:

Recycle jongeren versus wegwerpjongeren

In participatieland kom je vaak dezelfde jongeren tegen, zogenaamde 'recycle jongeren'. Daarnaast zijn er jongeren die éénmalig of kortdurend betrokken zijn bij projecten. Soms horen zij weinig/niets terug over wat er precies met hun input is gedaan. Je zou kunnen zeggen dat deze jongeren worden gebruikt voor een project en na deelname weer 'weggeworpen'. Dit is pittig geformuleerd, maar verwoordt wel hoe sommige jongeren het hebben ervaren. Bovendien helpt een pittige tegenstelling om de discussie aan te jagen en samen te leren wat respectvolle en kwalitatief goede participatie nodig heeft.

In deze PARTI-Les delen we een samenvatting van de discussie die we over dit onderwerp gevoerd hebben met jongeren en onderzoekers in het Leernetwerk Jongerenparticipatie in onderzoek. We beschrijven de voor- en nadelen die zich kunnen voordoen wanneer steeds dezelfde groep jongeren participeert. Deze inzichten kun je gebruiken om samen per project een goede afweging te maken over wat wenselijk is.

Voordelen voor de jongeren

1 Comfort

Als je al eerder hebt meegedaan in een participatie traject, dan weet je een beetje wat je kunt verwachten. Dit kan het makkelijker maken om opnieuw in te stappen. Ook heb je kunnen ontdekken wat je wel/niet prettig vindt in de samenwerking en wat wel/niet succesvol is voor jou zelf en voor een succesvolle samenwerking.

2 Respect

Opnieuw gevraagd worden is erkenning voor de kennis en ervaring die je hebt opgedaan, en de hobbels die zijn overwonnen.

3 Geleerd om ervaringen en wensen onder woorden te brengen

Je hebt al kunnen oefenen met het onder woorden brengen van je (persoonlijke) ervaringen. Je hebt ook collectieve kennis op kunnen doen, door met andere jongeren te reflecteren op je ervaringen en behoeften.

4 Peersupport

Je hebt andere jongeren leren kennen. In dit persoonlijke netwerk kun je ervaringen delen en om advies vragen, ook als het tegenzit.

5 Ontwikkelkansen

Je kunt je persoonlijke ontwikkeling voortzetten en nieuwe rollen en taken verkennen.

Nadelen voor de jongeren

1 Teleurgesteld raken

Het kan vermoeiend en demotiverend zijn om steeds tegen dezelfde barrières aan te lopen en (te) weinig vooruitgang te zien.

2 Identiteitsvernaauwing

Als je vooral aangesproken wordt op een specifiek deel van je identiteit, doet dat geen recht aan je andere (mogelijke) identiteiten. Er kan een ongezonde afhankelijkheidsrelatie ontstaan, met hernieuwd zelfstigma.

3 Verantwoordelijkheid

De gedachte dat jij als ervaren participatiejongere de antwoorden in je zak hebt en kunt spreken voor andere jongeren kan een grote druk leggen op een jongere.

4 Minder ruimte voor nieuwe jongeren

Als participatieplekken, die helaas nog steeds schaars zijn, ingevuld worden door steeds dezelfde – en steeds ouder wordende jongeren, zijn er minder kansen voor nieuwe, jongere jongeren.

5 Nieuwe jongeren kunnen zich zorgen maken over of zij wel goed genoeg zijn

Zij kunnen zich minder comfortabel voelen in relatie tot het comfort, de kennis en kunde van meer ervaren jongeren die zich al hebben aangepast aan de taal, routines en systemen van onderzoekers en beleidsmakers.

Voordelen voor het project

1 Makkelijker opstarten/ contact maken

Jongeren die al vaker hebben geparticipeerd zijn makkelijker te vinden. Het kost minder tijd om uit te leggen waarom het belangrijk is om samen te werken.

2 Netwerk-sneeuwbaaleffect

Jongeren die al vaker hebben geparticipeerd kennen vaak de weg naar andere jongeren.

3 Meer tegenspraak

Jongeren zijn 'getraind' om voor het voetlicht te brengen wat ze belangrijk vinden en daar ruimte voor te claimen.

Nadelen voor het project

1 Er blijft een select gezelschap over

De vraag is wie er afhaken, waarom zij afhaken en wat we van hen (hadden) kunnen leren.

2 Het ondersneeuwen van de geleefde ervaring

Als jongeren langer meedraaien kunnen ze de taal en routines van de onderzoeker/beleidsmaker overnemen. Het risico is dat de dagelijkse, geleefde werkelijkheid ondergesneeuwd raakt in abstracte taal en daardoor minder goed begrepen en doorvoeld wordt.

3 Oudere jongeren kunnen niet altijd spreken voor jongere kinderen

Terugkijken op een situatie voelt en is anders dan er middenin zitten. Ook verandert de maatschappij en het zorglandschap.

Advies

- 1 Ga niet voor gemak:** snelle participatie doet zelden recht aan dat wat er nodig is om met *diverse* jongeren samen te werken en te komen tot de gewenste verandering.
- 2 Het kost tijd** om elkaar te leren kennen en om elkaar te durven bevragen. Neem deze tijd.
- 3 Respecteer de jongeren** die de weg hebben gebaad voor betekenisvolle jongerenparticipatie. Waardeer en benut de rijke lessen die zij kunnen delen en faciliteer doorgroeikansen
- 4 Geef ook nieuwe kinderen en jongeren een kans.** Alle kinderen en jongeren hebben het recht om gehoord te worden. De groep die zich minder snel spontaan aanmeldt, hebben ook belangrijke lessen om te delen. Zoek deze jongeren actief op, zodat ook zij hun kennis kunnen delen en kunnen profiteren van participatietrajecten.
- 5 Zorg voor balans en gelaagdheid** in activiteiten en tempo, zodat nieuwe jongeren zich welkom voelen en kunnen ontdekken wat zij willen en wat zij nodig hebben om op eigen voorwaarden mee te kunnen doen.
- 6 Vergeet niet:** ook jonge kinderen hebben het recht om gehoord te worden en ook zij beschikken over unieke kennis.

Verantwoording:

Dit prikkelende thema is ingebracht in een werksessie (sept. '23) door de jongeren Maurits de Haan, Noah van der Zande, Nikki Walterbos, Jérôme Vergne en bediscussieerd met 18 onderzoekers.

De discussie is geanalyseerd en verrijkt door Christine Dedding en Karijn Aussems en ter controle voorgelegd aan de jongeren.

Wil je deze publicatie als bron gebruiken, dan kun je refereren aan:

Leernetwerk Jongerenparticipatie in Onderzoek (2023). PARTI-les: Jongeren werven versus uitnodigen. Versie: 1e editie, oktober 2023. Amsterdam, Nederland: Leernetwerk Jongerenparticipatie in Onderzoek.

Vormgeving: lucasbraak.nl

Meer weten of meedoen?

Mail dan naar schoolforparticipation@amsterdamumc.nl onder vermelding van 'leernetwerk jongerenparticipatie'. Benieuwd naar de leden van het Leernetwerk of de nieuwsbrieven? Zie:

www.schoolforparticipation.nl

Financiering:

ZonMw, programma 'Wat werkt voor de jeugd'

